

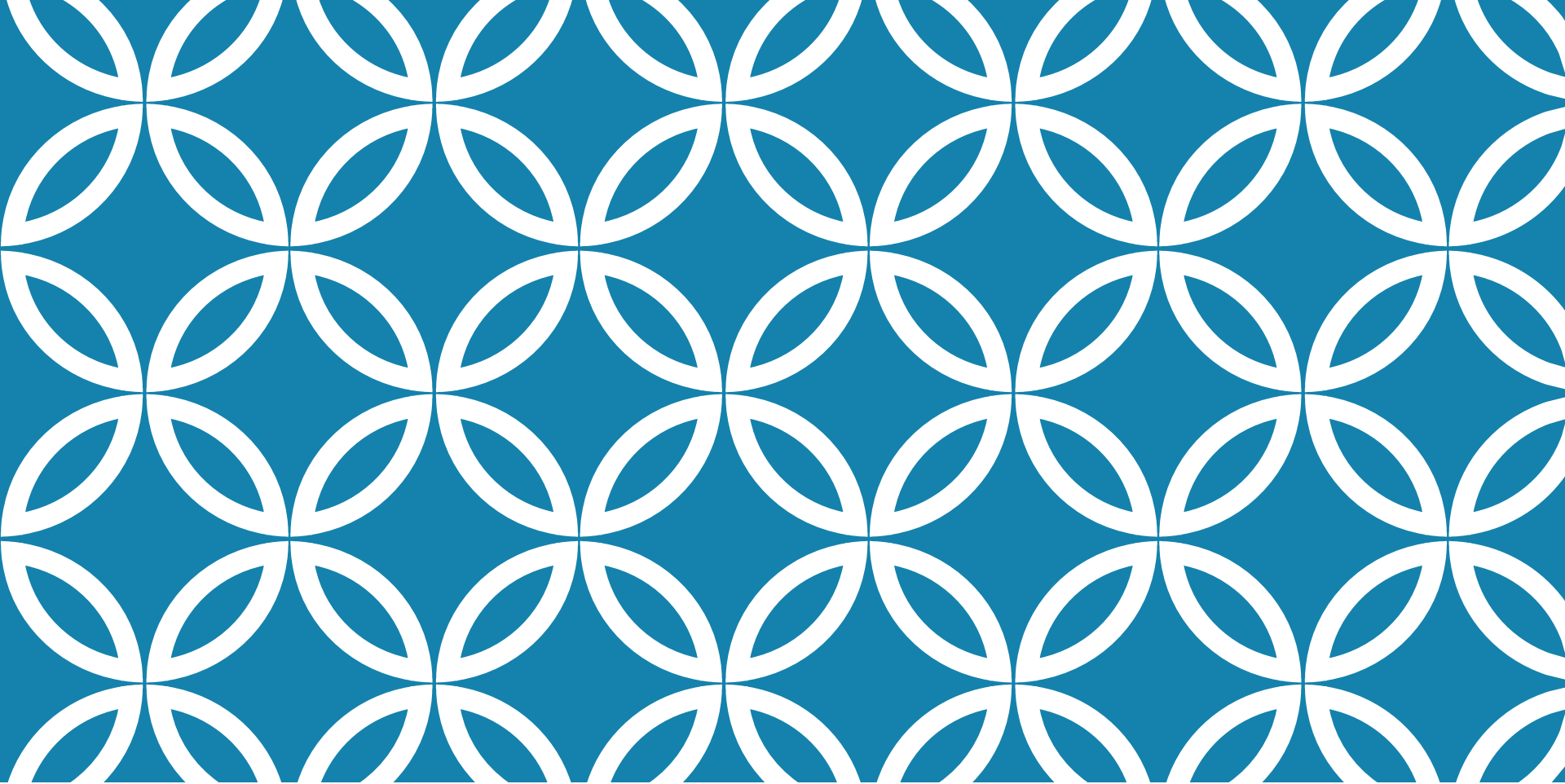
DAGENS TIMEPLAN

12.45 – 14.15: Etiologi og komorbiditet

Graviditet og mødre

14.30 – 16.00: Den langvarig alvorlig syke. TPH – når er det indikasjon for tvang. Filmsnutt: Emma wants to live.

Kasuistikk/veiledning

ETIOLOGI

Hva er årsaken til
spiseforstyrrelser?

ETIOLOGI

Multifaktoriell

Dimensjonell

Stor variasjon i bidrag fra ulike faktorer

- Underliggende faktorer
- Utløsende faktorer
- Opprettholdende faktorer

12.12.2018

ETIOLOGI

- Genetiske/biologiske faktorer
- Psykologiske faktorer
 - Traumer
 - Mobbing
 - skilsmisse
- Sosiokulturelle faktorer

12.12.2018

GENETISKE- OG BIOLOGISKE FAKTORER

Klar biologisk sårbarhet, men fortsatt ikke kjent mekanisme

Genstudier: Ikke funnet svar

Tvillingstudier → arvelighet

- Hvorfor stor kjønnsforskjell?

Forskning på ulike transmittorsubstanser (spes Serotonin og Dopamin) og BDNF, men ingen konklusjon så langt

12.12.2018

ORGANISKE FAKTORER

Sårbar hjerne – fellestrekk med ASD (autisme-spekter-lidelser) hos noen

Sult og undervekt → morfologiske og funksjonelle endringer i hjernen

→ Forsterker og opprettholder spiseforstyrret tanke- og adferdsmønster

Ingen sikre pre- og perinatale faktorer

12.12.2018

PSYKOLOGISKE FAKTORER

Personlighetstrekk

(som også til dels er genetisk bestemt)

- Eks: Perfeksjonisme
- Prognostisk negativ faktor
- Doctors daughters disease - eller
- Doctors disease?

12.12.2018

PSYKOLOGISKE FORSTÅELSESMODELLER

Charlotte Buhl: Utviklingsforstyrrelse
(alexitymi, manglende ord på følelser).

12.12.2018

Freud: Benekting av kvinnekroppen

Selvpsykologi: Å ikke bli speilet

Tilknytningsteori: Utrygg tilknytning

Emosjonell omsorgssvikt/neglect
(utviklingspsykologi / relasjonsskade)

TILLIT OG TRYGGHET - ERFARINGER

Etterhvert ballet det på seg med lite tillitsvekkende episoder i møte med helsevesenet, og usikkerheten min vokste.

12.12.2018

Jeg trengte å kunne stole på de ansatte på avdelingen, men det ble vanskeligere med tiden.

Etter å ha blitt introdusert for livet på innsiden av en lukket avdeling måtte jeg også finne strategier for å takle den påkjenningen det er å være omgitt av alvorlig syke pasienter 24 timer i døgnet over lengre tid.

FØLELSER

Dette noe, dette abstrakte, udefinerbare som bare bobler og bruser og flyter rundt. Som gjør det problematisk å bare være.

Jeg mistenker det for å kalles

følelser

og at det oppleves fremmed fordi jeg er vant til å bedøve dem.

Nå er det vanskelig å forstå hvordan det er mulig å fungere uforstyrret *uten* noen form for bedøvelse mot dette fenomenet *følelser*.

SOSIOKULTURELLE FAKTORER

Familieklima

Stress, konflikter, tap av nære relasjoner

Faktorer som gir utrygg tilknytning

Overvekt/fedme i barne/ungdomsalder

Overopptatthet av kropp, vekt og utseende

- Inklusive idrett/aktiviteter
- Mediepåvirkning

Mobbing

UTLØSENDE FAKTORER

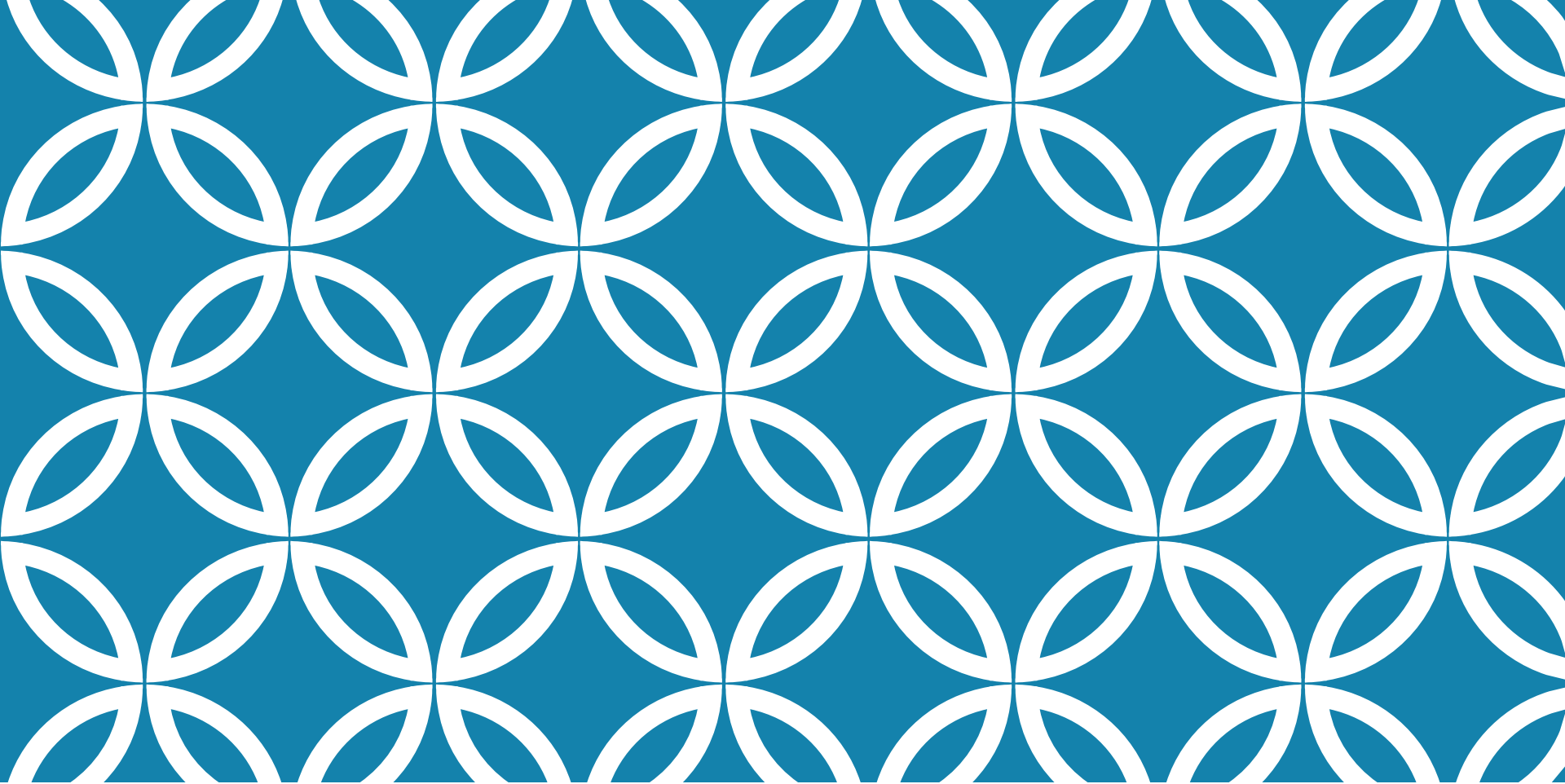
Slanking

Psykiatrisk komorbiditet

Somatisk komorbiditet

- Diabetes, Cøliaki

12.12.2018

KOMORBIDITET |

SPISEFORSTYRRELSER OG KOMORBIDITET

- må evt tilpasse behandling
- prognostisk negativt i flere situasjoner
- øker sannsynligheten for tvangsinnleggelse/tvungen behandling

12.12.2018

AFFEKTIVE LIDELSER

50 – 75 %

- Obs: effekt av undervekt

Bipolar lidelse hos ca 15 %

- Kan debutere med ED

12.12.2018

ANGSTLIDELSER

Angstlidelser er hyppigere hos spiseforstyrrelsespasienter enn i befolkningen forøvrig

Angstlidelsen starter ofte før spiseforstyrrelsen (75%)

Sosial fobi (16 – 80 %)

- Agorafobi (0-17 %)
- Panikklidelse (9-11%)

12.12.2018

TVANGSLIDELSER (OCD)

Forekomsten varierer

Opp til 60 % ved AN

Opp til 21 % ved BN

Ingen signifikant forskjell mellom subtyper

Symptomer på OCD kommer før ED i 86 % av tilfellene (Kaye et al 2004)

12.12.2018

PTSD

Forekomst: 11 – 52 %

Bulimi er 3 ganger så hyppig ved sekseulle overgrep enn ellers

PTSD: 3 ganger så hyppig hos bulimikere enn hos anorektikere

12.12.2018

IMPLIKASJONER FOR BEHANDLING

Matvarer

- assosiasjon overgrep –matvarer
- må ta hensyn til disse

Prognose

- Seksuelle overgrep i barndom er prognostisk negativt
- (Karianne Vrabel, Modum)

12.12.2018

PERSONLIGHETSFORSTYRRELSER OG ED

Engstelig/unnvikende PF (60 -70 %)

Cluster B: ustabil PF: ca 25 %

Cluster A: ca 20 %

12.12.2018

Obs: Mange har flere
personlighetsforstyrrelsesdiagnoser

Forekomst: avhengig av populasjon

ORGANISKE LIDELSER

ASD (autisme-spekter-lidelser)

- Aspergersymptomer

ADHD

Ulike hjerneskader

Psykisk utviklingshemming

12.12.2018

RUS OG SPISEFORSTYRRELSER

Alkohol

Illegale stoffer

Benzo

12.12.2018

